

Ohjeistus omavalvontaan

Mitä on omavalvonta?

Terveydensuojelulain (763/1994) 2§:n mukaan toiminnanharjoittajalla on omavalvontavelvollisuus. Omavalvontavelvoite koskee terveydensuojelulain 13§:n mukaisia ilmoitusvelvollisia toimintoja:

- 1) majoitus- ja ravitsemistoiminnasta annetussa laissa (308/2006) tarkoitetut majoitusliikkeet
- 2) yleisölle avoimet kuntosalit ja muut liikuntatilat, saunat, kylpylät, uimahallit, uimalat ja uimarannat
- 3) päiväkodit ja kerhot sekä esi- tai perusopetusta, ammatillista koulutusta, lukio-opetusta tai korkeakoulutusta antavat oppilaitokset ja opetuksen järjestämipaikat
- 4) jatkuvaa hoitoa antavat sosiaalihuollon toimintayksiköt sekä vastaanottokeskukset
- 5) solariumliikkeet, tatuointiliikkeet, kauneushoitolat sekä muut huoneistot, joissa harjoitetaan ihonkäsittelyä
- 6) sellaiset muut huoneistot tai laitokset, joissa voi aiheutua sen käyttäjämäärä tai toiminnan luonne huomioon ottaen terveyshaittaa.

Omavalvonnan tarkoitus on ehkäistä toiminnasta aiheutuvaa terveyshaittaa. Omavalvonnan avulla tunnistetaan toiminnasta aiheutuvat riskit, seurataan niihin vaikuttavia tekijöitä sekä ennaltaehkäistään niiden syntymistä. Riskinhallintaan sisältyy riskien tunnistamisen lisäksi niiden suuruuden ja tarvittavien jatkotoimenpiteiden/riskinhallintakeinojen arvioiminen.

Terveydensuojelulaki (763/1994) ei velvoita kirjallisen omavalvontasuunnitelman tekoon. Kirjallisen suunnitelman laatiminen on suositeltavaa, jotta se on kaikkien luettavissa ja käytettävissä. Kirjallinen omavalvontasuunnitelma on ennen kaikkea toiminnanharjoittajan työtä helpottava apuväline. Sen laatiminen edesauttaa toiminnan sujuvuutta ja kehittämistä sekä se on hyödyllinen esimerkiksi uusien työntekijöiden perehdyttämisessä.

Omavalvonnan toteutumista seurataan osana suunnitelmallista valvontaa ja toiminnanharjoittajan on pyydettäessä esitettävä omavalvonnan toteutuminen terveydensuojeluviranomaiselle kirjallisesti tai suullisesti.

Sivunvaihto

Oma- ja valvontasuunnitelman sisältö

Oma- ja valvontasuunnitelman sisältö on vapaa, mutta tärkeintä on tunnistaa omasta toiminnasta aiheutuvat riskit. Terveydellisiin olosuhteisiin liittyvät dokumentit (esim. kuntotutkimusraportit, mittauspöytäkirjat, seurantalomakkeet) tulee säilyttää osana oma- ja valvontaa.

Oma- ja valvontasuunnitelman esimerkkirakenne:

1. Oma- ja valvontasuunnitelman tiedot
  - Toimipaikan yhteystiedot
  - Vastuhenkilöt
  - Päivitystiedot
2. Toiminta ja tilat
  - Tiloissa harjoitettava toiminta
  - Toiminta-ajat
  - Henkilömäärät (asiakkaat ja työntekijät)
  - Toiminnassa käytettävät laitteet
  - Kemikaalit ja niiden säilytys
  - Työvälineiden sterilointi / desinfiointi
  - Pintojen desinfiointi
  - WC-istuinten ja vesipisteiden määrä
  - Ilmanvaihto
  - Lämpöolot, melu ja valaistus
  - Rakenteiden ja toiminnan vaikutus sisäilman laatuun
  - Siivous- ja pyykkihuolto
  - Kiinteistöhuolto
  - Jätehuolto
  - Talousvesi
3. Toiminnan riskit
  - Sijainti ja ympäristö
  - Toiminnot, joihin sisältyy terveystarve
  - Pintojen ja tilojen puhtaana pidettävyyden ylläpito
  - Herkät väestö- ja riskiryhmät

Mikkelin seudun ympäristöpalvelut
Mikkelin toimipaikka

Maaherrankatu 9 -11
50100 Mikkel
terveystarkastajat@mikkeli.fi
puh. 015 1941 (vaihte arkisin 8 -16)

Mikkelin kaupungin kirjaamo
PL 33
50101 Mikkel
Raatihuoneenkatu 8 - 10
50100 Mikkel
kirjaamo@mikkeli.fi
puh. 044 794 2033

Asiointipiste

Maaherrankatu 9 – 11
50100 Mikkel
asiakaspalvelu@mikkeli.fi
puh. 015 194 2100

- Huoneiston korjaustarpeet
- Haittaeläimet

4. Riskien ennaltaehkäisy

- Tilojen riittävyys ja soveltuvuus toimintaan nähden
- Ajantasainen selvitys rakennuksen kunnosta
- Henkilökunnan perehdytys
- Asiakkaiden ohjeistus
- Sidosryhmien välinen yhteistyö ja viestintä
- Toiminnassa käytettävien laitteiden toimivuuden huolto ja seuranta
- Sisäilmaongelmaepäilyt ja niissä toimiminen
- Epidemioihin ja muihin häiriötilanteisiin varautuminen ja niissä toimiminen
- Haittaeläinten torjunta
- Tilojen siisteys ja hygieenisuus (siivoussuunnitelma, toiminnassa käytettävien laitteiden puhdistus)
- Kiinteistöhuolto (huoltosuunnitelmat kiinteistöön ja teknisiin laitteisiin, ilmanvaihtolaitteiden nuohous ja puhdistus, tilojen korjaukset ja toimivuus)